

Universiteit
Leiden
The Netherlands

'Non-Istanbulites' of Istanbul : the right to the city novels in Turkish literature from the 1960s to the present

Cengiz, N.B.

Citation

Cengiz, N. B. (2017, June 13). *'Non-Istanbulites' of Istanbul : the right to the city novels in Turkish literature from the 1960s to the present*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/49670>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/49670>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/49670> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Cengiz, N.B.

Title: 'Non-Istanbulites' of Istanbul : the right to the city novels in Turkish literature from the 1960s to the present

Issue Date: 2017-06-13

SAMENVATTING (SUMMARY IN DUTCH)

Dit proefschrift is een interdisciplinair werk op het gebied van literaire en culturele studies. Het is nauw verwant aan *urban studies*, en kan daarom ook worden ondergebracht in de categorie *literary urban studies*. Het in het proefschrift geanalyseerde materiaal komt uit Turkije, en daarmee is het ook een onderzoek op het gebied van *area studies*, namelijk dat van *Turkish Studies*.

De centrale onderzoeksvraag van het proefschrift is: zijn er romans in de moderne Turkse literatuur die migranten in Istanboel op een dusdanige manier beschrijven dat deze correspondeert met het filosofische idee van het recht op de stad? Zo ja, door welke thema's en met het gebruik van welke stilistische elementen is het idee van het recht op de stad uitgewerkt in deze romans?

In het proefschrift wordt betoogd dat dergelijke romans bestaan in het Turkse literaire repertoire, en zeven ervan zijn geanalyseerd aan de hand van de manier waarop ze het idee van het recht op de stad uitwerken. Om dit te bewerkstelligen, worden thema's direct verbonden met het recht op de stad, evenals verwante thema's zoals het proces van het aannemen van een stedelijke identiteit van immigranten, hun overlevingsstrategieën in de stad en dergelijke, geanalyseerd in samenhang met de formele kenmerken van de romans.

Dit zijn allen romans die in Istanboel zijn gesitueerd, met protagonisten die migranten zijn van het platteland naar deze stad.

Het proefschrift betoogt dat deze romans kunnen worden gecategoriseerd als recht op de stad romans in de moderne Turkse literatuur. In het proefschrift wordt een kleinschalige inventarisatie gemaakt van romans die zich in Istanboel afspelen met protagonisten die van het platteland naar de stad zijn gemigreerd en die mogelijk binnen het voorgestelde kader van recht op de stad romans kunnen worden gegroepeerd.

Het proefschrift omvat zes onderdelen. Deel I bevat hoofdstukken over literaire theorie en methode; urban theory en historische context. Het eerste hoofdstuk van deel I bestaat uit het theoretische en methodologische kader. De theoretische benadering in het proefschrift is cultureel materialisme, en voor de bespreking hiervan zijn voornamelijk de theorieën en argumenten van Raymond Williams gebruikt. In het eerste deel van het eerste hoofdstuk wordt eerst de historisering van literatuur besproken, waarbij aandacht wordt besteed aan de verschillen tussen Cultureel Materialisme en New Historicism, benadrukkend dat terwijl beide benaderingen literatuur onderzoeken tegen de achtergrond van een historische context, hun benaderingen van geschiedenis nogal van elkaar verschillen.

Vervolgens wordt de noodzaak om aandacht te besteden aan de wederkerigheid van vorm en inhoud in literaire analyse besproken, met verwijzingen naar literatuurwetenschappers als Mikhail Mikhailovich Bakhtin, Terry Eagleton en Fredric Jameson. Dit deel bevat ook een discussie over het feit dat de term *thema* in onbruik geraakt is in de literatuurwetenschap, terwijl thematische kritiek in feite nog steeds springlevend is, zij het op een verkapte manier. Het theoretische kader wordt afgesloten met een korte uitweiding over het onderscheid tussen genres, conventies en vormen, zoals besproken door Raymond Williams. Hier wordt uitgelegd waarom in dit proefschrift het begrip genre niet wordt gebruikt. Het tweede deel van het eerste hoofdstuk gaat over de methodologische implementaties en beschrijft hoe het instrumentarium van de narratologie in dit proefschrift worden toegepast bij de analyse van de romans in het corpus. In de volgende sectie worden kort de narratologische concepten beschreven die in de analyse worden toegepast. Na een beknopte toelichting over de totstandkoming van het corpus, eindigt het eerste hoofdstuk van het eerste deel met de onderzoeksvraag van het proefschrift: hoe de romans in het corpus kunnen worden gedefinieerd als recht op de stad romans, een stroming binnen de Istanboel romans. Ook wordt beargumenteerd dat recht op de stad-romans verschijnen als een tegenhanger van romans die nostalgie hebben naar het oude Istanboel van voor de komst van immigranten.

Het tweede hoofdstuk van deel I presenteert de historische context die de achtergrond vormt waartegen de romans worden geanalyseerd. Hier wordt een korte geschiedenis van Istanboel gegeven met betrekking tot migratie vanuit het platteland naar de stad vanaf de jaren 1950 tot heden. In het volgende hoofdstuk wordt het concept van recht op de stad besproken aan de hand van Henri Lefebvre's theorie. Het omstreden onderwerp van wie een Istanboeler is, wordt besproken in relatie tot het recht op de stad. Stedelijke sociale bewegingen en Asef Bayat's concept van 'quiet encroachment' als een strategie om te overleven in de stad, worden ook in dit hoofdstuk geïntroduceerd, waarmee ze het theoretische kader vormen van het stads-sociologische aspect van het proefschrift. Het laatste hoofdstuk van deel I is literatuurgeschiedenis: het begint met een overzicht van romans over Istanboel met thema's die verband houden met immigratie, en vervolgt met het concept van nostalgie voor het oude Istanboel in de moderne Turkse roman. Het eindigt met een gedetailleerdere beschrijving van de totstandkoming van het corpus dan die werd gegeven bij de bespreking van de onderzoeksvraag.

Deel II bestaat uit de analyse van de eerste twee romans in het corpus: Orhan Kemal's *The Homesick Birds* (1962) en Muzaffer İzgü's *Uncle Halo and Two Bulls* (1973). *The*

Homesick Birds, dat werd geschreven op het moment dat de immigranten werden gezien als de *rural other* en dat van ze verwacht werd om te integreren in het stedelijke leven op een eenzijdige manier, wijst geletterdheid aan als het primaire criterium van urbanisatie van deze immigranten. Het idee van recht op de stad is in de roman uitgewerkt met nadruk op het feit dat immigranten als burgers van het land het recht hebben om te leven in welke stad ze willen. Materiele benodigdheden, zoals het recht op onderdak en werk, komen voor als thema's van de roman die rechtstreeks verband houden met het recht op de stad. Met een humanistische benadering, beeldt de roman immigranten af als de stedelingen van de toekomst, pleitbezorgers voor hun recht op de stad en voor het worden beschouwd als rechtmatige leden van de stad door de oude inwoners van Istanboel. Het vertelperspectief, de meest opmerkelijke formele dimensie van de roman, heeft een centrale functie in de boodschap ervan: een combinatie van empathie voor immigranten en verwachtingen van hun integratie in het stedelijk leven. *Uncle Halo and Two Bulls* benadert het idee van recht op de stad via het bredere perspectief van burgerschapsrechten. Door de ernstige problemen met gelijk burgerschap in Turkije te benadrukken, belicht de roman, zij het indirect, hoe ver immigranten verwijderd zijn van hun recht op de stad wanneer zelfs hun meest elementaire rechten als burgers zo gemakkelijk worden geschonden. De kloof tussen het oosten en het westen van het land, de uitsluiting van de mensen die in Oost-Turkije wonen, en het onvermogen van deze mensen om hun rechten op te eisen in de jaren 1960, waarin de roman zich afspeelt, komen naar voren als de belangrijkste thema's van de roman. De roman beschouwt verstedelijking niet als een ideaal, integendeel, het verkondigt de boodschap dat het leven in harmonie met de natuur veel meer vervulling kan geven voor sommige mensen dan wonen in een stedelijke context. De setting komt naar voren als een cruciaal element in de roman voor het overbrengen van deze boodschap. In dit deel van het proefschrift wordt betoogd dat in beide romans, geschreven in een vroeg stadium van de ervaring met het immigratie proces, een humanistische benadering kan worden waargenomen. Hoewel de twee romans het onderwerp van de immigratie op nogal uiteenlopende manieren behandelen, vertonen ze nog steeds belangrijke overeenkomsten als voorbeelden van de eerste fase van romans met immigranten als protagonisten.

In deel III, worden Latife Tekin's *Berji Kristin: Tales from the Garbage Hills* (1984) en Metin Kaçan's *Heavy Roman(i)* (1995) geanalyseerd. In *Berji Kristin* worden bepaalde thema's behandeld, gebaseerd op de zoektocht naar basale materiele levensbehoeften, die direct gerelateerd zijn aan het recht op de stad. De roman beschrijft de problemen van de verstedelijking van boeren in de stad terwijl, door middel van zijn vorm en inhoud, vraagtekens worden gezet bij een uniform begrip van stedelijkheid. Door elementen van de orale

vertelcultuur, zowel in taalgebruik als in vorm, benadrukt de roman de noodzaak om meerdere stedelijke identiteiten te onderscheiden. In *Heavy Roman(i)*, komt het idee van het recht op de stad niet voor in termen van materiële behoeften, maar in termen van het bewonen van de stad in Lefebvriaanse zin. Door de karakterisering van de protagonist van de roman, en de setting, het meest opvallende formele element, draagt hij de boodschap over dat het recht om te leven in het centrum van de stad niet alleen toebehoort aan de rijken, maar ook aan de armen. De roman benadrukt ook dat de erfenis van de niet-moslim minderheid een centraal element kan zijn in de cultuur van arme wijken die als vervallen worden bestempeld, terwijl vraagtekens worden gezet bij de elitaire hegemonie die aanspraak maakt op de kosmopolitische erfenis van de Istanboelse identiteit. In deze twee romans schrijft de eerste of de tweede generatie immigrant auteur over het leven in Istanboel zoals dat wordt ervaren door immigranten en hun gezinnen, met de kennis van een insider.

Deel IV omvat de analyses van Ayhan Geçgin's *On the Periphery* (2003) en Hatice Meryem's *It Takes All Kinds* (2008). *On the Periphery* behandelt het idee van recht op de stad, zowel in termen van materiële behoeften als in mogelijkheden voor de sociale en culturele ontwikkeling van de immigranten in de stedelijke omgeving. Thema's van vervreemding en isolatie worden uitgewerkt in de roman, en in verband gebracht met het ontbreken van dergelijke kansen. In de gehele roman versterken de beelden en de sfeer van de roman op een unieke wijze de thema's van vervreemding en isolatie. In *It Takes All Kinds* komen thema's voor, direct gerelateerd aan het recht op de stad, met betrekking tot materiële behoeften, met name diensten van de gemeente en de infrastructuur. Door zijn setting, een voormalige sloppenwijk, worden zowel thema's besproken van isolatie aan de rand van de stad, als het gebrek aan bewustzijn van inwoners van hun rechten met betrekking tot de stad. Het intensieve gebruik van de vrije indirecte rede stelt de roman in staat af te zien van een autoritatieve houding, en het leven in een voormalige sloppenwijk te tonen door de ogen van degenen die het ervaren. Dankzij zijn satirische kant, werkt de roman zijn thema's uit zonder te vervallen in agitatie, en nodigt hij de lezers uit om het dominante discours over de zogenaamde *varoş* buurten en hun volk in twijfel te trekken zonder dogmatisch over te komen. In beide romans is de periferie van grote betekenis zowel als thema en als setting. De thema's vervreemding en isolatie zijn belangrijk in beide werken, zij het dat ze in totaal verschillende literaire stijlen worden gepresenteerd.

In deel V wordt Orhan Pamuk's *A Strangeness in My Mind* (2015) geanalyseerd, de meest recente belangrijke roman met een eerste generatie migrant van het platteland in Istanboel als protagonist. Het idee van recht op de stad komt in de roman op verschillende manieren voor.

In de eerste plaats is het impliciet ontwikkeld door middel van de uitwerking van het thema van *quiet encroachment of the ordinary* als een overlevingsstrategie van immigranten. Het concept evolueert naar *quiet encroachment of the unordinary* in het boek, afgeleid van Lefebvre's concept van de stad als oeuvre, dankzij zijn intellectualistische protagonist. In de roman neemt Tarlabası, een zogeheten vervallen wijk, staand aan de rand van stedelijke transformatie, een belangrijke plaats in. Op basis van deze setting komen verschillende thema's in verband met recht op de stad aan de orde. Met zijn unieke benadering van de narrative situatie, waarin de personages de taak van vertellen met de verteller delen, nodigt de roman de lezers eerder uit om door de ogen van immigranten naar zijn onderwerpen te kijken dan de autoriteit van de verteller te volgen. In het proefschrift wordt betoogd dat Pamuk in deze roman een vergeten onderwerp toevoegt aan hedendaagse literaire fictie. Ook wordt in het proefschrift beweerd dat deze nieuwe roman de horizon verbreedt van de recht op de stad romans door nieuwe thema's naar voren te brengen die erin kunnen worden behandeld, zoals de Koerdische onvrijwillige migranten, stedelijke armoede, de toenemende populariteit van islamisme, globalisering en de komst van de internationale migranten, en stedelijke transformatie.

In het enige hoofdstuk in het laatste onderdeel van het proefschrift worden alle romans kort met elkaar vergeleken op het gebied van het idee van recht op de stad en aanverwante thema's, evenals hun opmerkelijke stilistische kenmerken. Ook zijn hier korte opmerkingen opgenomen over de invloed van deze romans op de dominante beeldvorming over migranten.

Het proefschrift eindigt met een bijlage bestaande uit korte biografische informatie over de auteurs van elke roman.

CURRICULUM VITAE

N. Buket Cengiz was born in Istanbul in 1976. She received her BA in Russian Language and Literature from Istanbul University in 1998. She worked as a freelance journalist, translator, and writer until 2004, when she started working as a research assistant at the Department of American Culture and Literature (ACL) of Kadir Has University (Khas) in Istanbul, in her second year as an MA student in this program. In 2008 she obtained her *Certificate in Teaching English to Speakers of Other Languages* and started working at the English Language Unit (ELU) of Khas. In 2010 she was appointed as an expert at the Writing Center of Khas and has been working there since then. She regularly wrote for *Radikal İki*, the Sunday supplement of the national newspaper *Radikal*, from 2003 until its closing in 2014. She has also been writing for various domestic and international publications on culture, music and film.

After completing her MA thesis entitled *Melancholy and Infinite Sadness: A Comparison of Jim Morrison and Kurt Cobain in Terms of the Romantic Hero and the Modern Anti-Hero*, she began the PhD program of Translation Studies at Yıldız Technical University (YTÜ). After completing the coursework, she left the program in 2009 in order to pursue a PhD degree in the area of literary and cultural studies. In 2011 she started her PhD studies at Leiden University, Institute of Area Studies. Cengiz's research interests are modern Turkish literature, Marxist literary theory, cultural studies, critical theory, and critical urban theory.

STELLINGEN

behorende bij het proefschrift van N. Buket Cengiz, 'Non-Istanbulites' of Istanbul: The Right to the City Novels in Turkish Literature from the 1960s to the Present

- 1) Historicising literary works does not mean simply making straight connections between the content of these works and the historical reality of the times they were written in and/or they depict. To be able to make a historical reading of a literary work, the literary analyst must make connections between the form as well as the content of the work, and the times in which they were written.
- 2) Equating Cultural Materialism and New Historicism with each other, since they both approach literary works against the background of the socio-historical context, is a fallacy. Although they do have this common ground, they differ from each other dramatically in their approach to history itself.
- 3) Methodology of narratology, which is highly useful in analysing literary works on the textual level, can be fruitful in historical approaches to literary works. Such a combination enhances both the potential of narratological as well as historical approaches to literature, since it leads to a balance between the analyses on the levels of form and content.
- 4) In modern Turkish literature, Istanbul has been a significant inspiration both as a setting and as a subject. Modern novels with Istanbul at their centre can be divided into two main groups based on their protagonists: those with old-Istanbulites, and those with new Istanbulites.
- 5) Nostalgic discourses about old Istanbul blame immigrants in the city for problems which are actually the results of uneven development in the country.
- 6) Rural-urban immigrants in metropolises of developing countries suffer from various sorts of symbolic violence. The concept of urbanity must be problematised together with the concept of the right to the city to enhance the struggle against such violence.
- 7) The experiences of involuntary migrants from the Kurdish part of Turkey trying to survive in the metropolises of the country have not yet entered into the modern Turkish novel as a subject. Depictions of such experiences in literature have a great potential for creating empathy towards involuntary migrants who are discriminated against and excluded in various ways; therefore such a deficit in the Turkish literary repertoire is an opportunity which has been missed for the time being.

- 8) Raymond Williams' theories and approaches have been a milestone in the study of culture and literature. Similarly, Henri Lefebvre's theories and analyses about the city, urban and daily life brought a fresh perspective to the philosophical and sociological scholarship in such areas. Both thinkers continue to be extremely influential in our day, and will do so in the future as well.
- 9) Income and wealth inequalities, together with urban poverty, are likely to reshape the urban sphere in the coming decades.
- 10) Scholarship should not simply mean a prestigious career for the scholar. It must, in one way or the other, contribute to progress in the world, and work for the protection of the living environment and all kinds of cultural heritage. The murder of Prof. Khaled al-Asaad, who was beheaded by ISIS for refusing to reveal the hidden Palmyra antiquities, is one of the most unforgettable examples of such devoted scholarship.
- 11) The Dutch government should be applauded for giving the opportunity of high-calibre doctoral studies in English – with its distinguished research institutions, libraries and scholars – completely free of tuition-fee, to eligible students from all over the world. On the other hand, UK universities, for instance, limit even their discounts on tuition fees to those from the EU, excluding the 'overseas students.'
- 12) Ergotherapy and music therapy should be used more extensively all over the world for psychological well-being. People who do not have any psychological problems can also gain a lot from experimenting with music therapy in fighting the stress of modern daily life.
- 13) Climate change is one of the most significant threats to the future of humanity.